

[Økonomi- og arbejdsministeren.]

Retstilstanden blev herefter den, at parterne ved at underskrive en såkaldt licitationserklæring fik mulighed for at sikre sig mod visse misbrug, som hidtil kunne være knyttet til licitationssystemet. Efter licitationserklæringen forpligter håndværkerorganisationen sig således til ikke at foretage forhåndsregulering af bud, idet samtlige bud skal indgives direkte fra den bydende til bygherren uden forudgående drøftelser af tilbudsprisen, medens bygherren til gengæld forpligter sig til at give organisationen adgang til overfor ham at fremsætte begæring om, at bud, der efter organisationens opfattelse er for lave, udskydes. Bud vil kun med føje kunne udskydes, hvis de efter de i betænkningen fastsatte kriterier kan anses for at være for lave, men bygherren kan ikke antage et bud, der er begæret udskudt, medmindre håndværkerorganisationens udskydningsbegæring underkendes af et af begge parter nedsat beregningsudvalg.

Forsåvidt bygherren ikke vil tiltræde, at licitationskommissionens udskydningsregler bringes i anvendelse ved licitation, og derfor nægter at underskrive licitationserklæring, har håndværkerorganisationen ifølge betænkningen ret til ligesom før licitationsordningens indførelse inden afgivelse af tilbudene til bygherren at underkaste disse en forhåndsregulering, men reglerne herom skal dog anmeldes til pris-kontrolrådet, og ikke enhver form for forhåndsregulering er forenelig med prisaftalelovens bestemmelser.

Den således bestående retstilstand indenfor dette område har imidlertid på forskellig måde i vide kredse givet anledning til debat, og ordningen er i flere henseender blevet mødt med mistillid.

Skønt licitationsordningen i sit princip forekommer rigtig ved at lade undersøgelsen af tilbudenes holdbarhed foregå i fuldt dagslys, har ordningen dog kun fået begrænset udbredelse. Dette var vel naturligt i den første tid efter ordningens indførelse, men ordningen har nu været i kraft så længe, at usikkerheden alene næppe kan forklare den tilbageholdenhed, som bygherrene har vist.

Endvidere indeholder licitationsordningen det principielt nye, at det fastslås, efter

hvilke pris- og omkostningsmæssige kriterier udskydning af tilbud kan finde sted, men også dette overordentlig betydningsfulde spørgsmål har givet anledning til adskillig tvivl.

Hertil kommer, at der i den forløbne tid er opstået en række tvivlsspørgsmål, nogle af principiel karakter, andre af mere konkret natur, men for de flestes vedkommende af stor betydning for ordningens anvendelse i praksis — problemer, som det ikke hidtil er lykkedes at finde en tilfredsstillende løsning på.

På baggrund heraf gav handelsministeriet i 1952 sin tilslutning til, at prisdirektoratet med bistand af et sagkyndigt udvalg nærmere undersøgte ordningens udbredelse og den udvikling, der var sket indenfor dette område under praktisering af de af licitationskommissionen angivne retningslinier.

Som det fremgår af bemærkningerne til det nu fremsatte lovforslag, har udvalget i juli 1954 afgivet en beretning om sit arbejde. Denne viser, at den overvejende del af håndværker- og entreprenørorganisationerne har konkurrencebegrænsende regler for tilbudsgivning, der kan bringes i anvendelse ved hovedparten af licitationer over bygge- og anlægsarbejder, og udvalget påpeger en række vanskeligheder og problemer, der er opstået i forbindelse med den nuværende ordning, og som må antages at have medvirket til, at licitation med adgang til udskydning kun har fundet anvendelse i forholdsvis begrænset omfang.

Udvalget ser med betænkelighed på, at de nuværende forhold kan føre til, at licitation som udbudsform trænges tilbage af andre udbudsformer, og udvalgets bemærkninger konkluderer i, at det bør overvejes, hvorledes en løsning af de opståede problemer vil kunne gennemføres.

Den kritik af ordningen, der fra mange sider er fremkommet, har iøvrigt i særlig grad taget sigte på, at organisationerne skulle begære for mange bud udskudt, og at begrundelserne for udskydningerne ikke har været tilstrækkeligt klarlagt.

En række andre forhold har dog også været fremme i denne debat, således bl. a. at enkelte fag er gået over til brugen af stærkt specificerede prislister, et forhold, der må forekomme at være stridende mod tanken med licitation, især da de gældende